

De rol van de media in antistigma-campagnes

congres | 7 oktober 2009 | Meervaart Amsterdam

Beter in beeld

KENNISCENTRUM
Rehabilitatie

Schizofreniestichting
KENNISCENTRUM VOOR ZORG EN BELEID

Stigma en acceptatie van mensen met een psychiatrische aandoening

Media oorzaak van stigma?

Buurt is schizofreen Albert meer dan beu

REPORTAGE

Albert rent soms naakt over straat, dan weer zwaait hij met zwaarden. Het is net te weinig om hem uit huis te zetten.

Van onze verslaggever
John Wanders

ROTTERDAM Albert is een alleenstaande man van midden veertig met een zware psychische stoornis. Hij woont in een portiekwoning in een dichtbevolkte wijk in Rotterdam. Dat gaat goed, zolang hij zijn medicijnen eikt. Problemen

Of hulp bij bestrijden stigma?

■ De Volkskrant, een dag later...

Albert verdient hulp, geen uithuiszetting

De psychiatrische patiënt Albert moet niet zijn huis worden uitgetrapt, maar geholpen worden door een multidisciplinair, mobiel team, betoogt **Malou van Hintum**.

Prima. Een veilige, schone, groene buurt, bewoond door aardige, sociale mensen – dat wil ik ook. Maar in mijn buurt hoort ook onze 'dorpsgek' thuis, die zwaaiend met zijn staf ons af en toe de zegen geeft, en soms na middernacht luidkeels een liedje zingt.

Hij is waarschijnlijk niet te vergelijken met Albert. Een man met

iets overkwam. Maar de 'oplossing' die de gemeente Rotterdam aandraagt, slaat nergens op. Die gooit drugsdealers, asociale en 'draaideurpatiënten met een psy-

Psychisch zieken worden in Rotterdam behandeld

keziektenzels kunnen uitgroeien tot ware volkshelden, terwijl mensen met psychische ziekten in elk geval in Rotterdam een behandeling wacht zoals de melaatsen in de Middeleeuwen: als uitschot?

Albert is de afgelopen jaren tientallen malen uit huis gehaald en overgebracht naar een psychiatrische instelling. 'De laatste keer ge-

een psychotische man te laten overmeesteren door een arrestatieteam? Je stuurt toch ook geen arrestatieteam af op iemand met een hartaanval?

Allebei zijn ze patiënten die een dokter nodig hebben. Allebei hebben ze recht op goede behandeling en zorg. De man met de hartaanval krijgt die ook. Maar de man

van een Assertive Community Treatment-team. Een mobiel, multidisciplinair zorgteam, 24 uur per etmaal bereikbaar, dat onder meer bestaat uit een psychiater, een verslavingsdeskundige en een woonbegeleider. Zo'n team zoekt mensen als Albert ter plekke op, helpt bij de organisatie van hun dagelijks leven, controleert hun medi-

Internationaal onderzoek naar invloed van media sinds ...

- Best samengevat in Canadees onderzoek uit 2004 van Dara Roth Edney.
- In opdracht van de Canadian Mental Health Association.
- Eerste bron, soms enige bron.
- Promoten negatieve beelden en stereotypen (vooral de onjuiste relatie geweld).
- Verband tussen negatieve voorstellingen in de media en opvattingen van de bevolking.
- Berichtgeving en beeldvorming impact op wie leeft met psychische ziekten.
- Relatie tussen negatieve mediabeelden en de reactie van de overheid en de politiek.

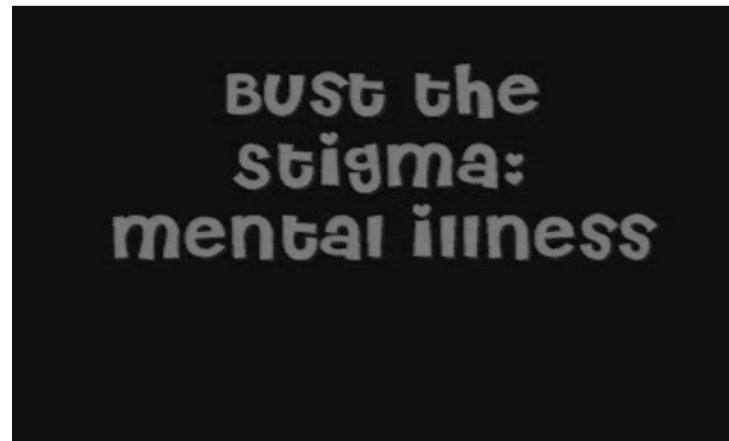
Ook in Nederland

- Leerstoel en onderzoek prof. Dr Herro Kraan Universiteit Twente
- Media-analyse in 1995/1996
- Patiënten en aandoeningen vaak negatief in krant of programma
- Met nadruk op agressie, delinquentie, overlast en TBS
- Weinig aandacht voor oorzaken en behandelmogelijkheden
- Vergelijk met ‘algemene opinie’
- Komen overeen!!!

- (Weinig actieve opstelling vanuit de GGz, hulpverlening of patiëntenperspectief)

Hoe gaan media helpen.....?

Bust the Stigma: Mental Illness

- Gevolgen van negatieve beeldvorming zijn ernstig.
- Hoe media te benaderen?
- Primaire verantwoordelijkheid bij GGZ (N. Sartorius)

Richt je op de media

- O.Wahl (VS) en Greg Philo (Glasgow)
- Roep media ter verantwoording/Stigmabusters
- Voorkom verdere verspreiding van onjuiste informatie en beeldvorming
- Verhoog het informatieniveau, maak bronnen toegankelijk

Stigmabusters in VS

- Netwerk van 20.000 vrijwilligers
- Opgericht door NAMI
- Journalisten en programmamakers doelwit
- Dr Phil en Britney Spears
- Ook prijzen
- Op agenda overleg regering voor code
- www.nami.org doorlinken naar stigmawatch

Mediawaken door Ypsilon

The screenshot shows the Ypsilon website header with the logo and navigation links. The main content area displays a news article titled "Schizofrenie: minder gek dan je denkt.." with a sub-header "service > nieuws en voorlichting > stigmabestrijding". The article text begins with "Bent u een stigmatiserende uitspraak tegengekomen, dan kunt u ons dat melden via: stigmabestrijding@ypsilon.org". A sidebar on the left lists various services like "Jubileum 25 jaar Ypsilon" and "websites in wording".

- Manpower haalt stigmatiserende reclame van de radio in 2008.
- Verontschuldiging door staatssecretaris voor 'stemmen' in campagne Europese verkiezing 2009.

Mediawaken door LP GGZ

===
PERSBERICHT
===

PLATFORM GGZ ONTSTEMD OVER RADIOSPOT MINISTERIE VWS

'Voorlichting stigmatiserend en ineffectief'

Het Landelijk Platform GGZ heeft met verbazing en ontzetting kennis genomen van de nieuwste voorlichtingscampagne van het ministerie van VWS. In radiospotjes wordt gepoogd mensen te wijzen op de veranderingen in de zorg per 1 januari 2008 voor mensen met psychische klachten. Zo wordt iemand, die zegt **Napoleon** te zijn, gefeliciteerd met de komende veranderingen

Geef media rol in campagnes

- Grote antistigmacampagnes na 1990 (WHO en WPA).
- Mediastrategie als onderdeel voor grote campagnes.
- Op basis keuzes voor strategie, focus, doelgroep.
- Meerjarige, activiteiten/eventen in de maatschappij.
- Naar massamediale voorlichting en inzet media in sociale marketingcampagnes.
- Inzet van mediaprofessionals.

Australië; als voorbeeld

- Vanaf 2000 campagnes met media als strategische partner
- National Media and Mental Health Group
- GGZ organisaties (inclusief familie- en atëntenorganisaties) MET organisaties uit de media.
- Media (organisaties) als partner

A screenshot of the Mindframe website. The header features the text "suicide and mental illness in the media" and "a Mindframe resource for the mental health sector". A navigation menu includes "Mental Health Sector", "Site Search", "Media Professionals", "Mental Health Sector", "Stage and Screen", "Police", and "Courts". A sidebar menu lists "Project Information", "About the Project", "National Mindframe Initiative", "Project Team and Partners", "Suicide", "Mental Illness", "The Media", and "Contacts". The main content area is titled "Initiative" and contains a paragraph of text about the Mindframe National Media Initiative, which is funded by the Australian Government and aims to influence media representation of mental illness and suicide.

Time to change

- Meerjaren
- Internationale ervaringen benut
- Mind, Rethink,
- Big Lottery Fund
Comic Relief

Media; belangrijke rol in campagne

- Publiciteitsstunts binnen grotere opzet
- Rol voor bekende en minder bekende Engelsen
- Myth and facts thema's om informatieniveau te verhogen
- Radiospotjes
- TV commercials

Nederlandse ervaringen

Niet doen: een handleiding geven

Wie op een nauwkeurige wijze verslag doet van de zelfdodingmethode, geeft potentiële zelfdoders een gebruiksaanwijzing in handen. Na de uitzending van de dramaserie Casualty in Engeland waarin een personage een overdosis paracetamol nam, steeg het aantal zelfvergiftigingen en zelfdodingen. Van diegenen die hun poging hadden overleefd, gaf twintig procent aan door het programma beïnvloed te zijn geweest. Op verschillende websites op internet wordt uitgebreide informatie gegeven over verschillende manieren om je leven te beëindigen. Verwijs niet naar deze pagina's, het risico bestaat dat mensen die op die websites actief zijn elkaar negatief beïnvloeden.

Informatie voor kaders

Telefoonnummers:

Bel uw huisarts of de dokterscentrale
SOS telefoondienst: 0900-0767

NFGV DepressieCentrum: 0900-9039039 (maandag tot en met vrijdag, van 10 uur tot 16 uur)

Suicide in de media een richtlijn

Tips voor journalisten in
verband met de berichtgeving
over psychisch ziek zijn

Actueel; GGZ en media in Nederland

- 10 oktober door Fonds Psychische Gezondheid
- Campagne GGZ Nederland met media-inzet

Initiatief Psyche, stigma en media

- Mediaprijs voor berichtgeving of programma?
- Mediamonitoren (Pilot) met www.ggznieuws.nl

initiatief
psyche stigma & media

Dommeringdreef 76
3562 AL Utrecht
T 06 51 604 659 (Martin van 't Klooster)

Media spelen een rol bij destigmatisering

- Pro-actieve benadering
- Landelijke allianties
- Onderzoek en evaluatie
- Strategische keuzen maken bij campagne-opzet
- Combinatie van contact en massamediale voorlichting
- Rol voor ervaringsdeskundigen bij opzet en uitvoering
- Meerjarenopzet
- Benutten van mediaprofessionals

Bedankt voor uw aandacht

Martin van 't Klooster

info@martinvantklooster.com

www.martinvantklooster.com